

20 PRIČA ZA 20 GODINA

Priča broj 1

ŠTEFICA GRUBAR

UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM
SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

ZAŠTO SMO OSNOVALI UDRUGU !?

Štefica je rođena 1969. godine kao dijete urednog zdravstvenog razvoja. Invaliditet je doživjela s 12,5 godina kada je zbog bolesti, doslovce preko noći, završila u invalidskim kolicima. Ostatak djetinjstva i mladosti provela je po centrima i na rehabilitacijama jer obitelj na selu nije mogla pružiti potrebnu

skrb. S nepunih 13 godina morala je ponovo učiti sve ispočetka – kako se posjesti, obući i presvući sjedeći, kako obaviti osobnu higijenu, kako se voziti i upravljati kolicima...

Biti osoba s invaliditetom 80-ih godina u tadašnjoj Jugoslaviji bio je pravi izazov.

„Postojala su velika ograničenja, nisi imao mogućnosti ići u škole osim one u sklopu ustanova ili institucija, nisu postojali pomoćnici i asistenti kao danas, a ako nisi bio sposoban završiti školovanje ostao bi isključen u obitelji ili smješten u ustanovi“- prisjeća se Štefica koja je u početku svoj invaliditet teško doživjela. Iako joj obitelj nije mogla puno pomoći, uspjela je, usporedo uz rehabilitaciju, završiti srednju školu za krojača i smogla je snage čak upisati i fakultet za modni dizajn kojeg nažalost, zbog materijalnih razloga, nije uspjela završiti.

Kao mlada i nezaposlena djevojka s invaliditetom Štefica je završila u Domu umirovlje-

nika u Sisku. Osim što je u njemu živjela, tamo je dobila i prvo zaposlenje – prvotno na recepciji, a potom i u svojoj struci šivanjem za potrebe Doma umirovljenika. Nakon 11 godina staža i boravka u Domu Štefica se odlučila za invalidsku mirovinu i odlazak u podstanare. Nije mogla i htjela svoju budućnost i ostatak života provesti u jednoj ovakvoj instituciji. Uvijek je težila višem i boljem. Kako za sebe, tako i za druge osobe s invaliditetom.

Iskustvo s civilnim društvom i prvi susret s udrugama stekla je volontirajući u tadašnjoj sisačkoj udruzi za cerebralnu i dječju paralizu. Vremenom je i preuzela vođenje udruge čemu je posvetila svoje slobodno vrijeme nakon odlaska u podstanarstvo u Petrinju i u mirovinu. Putujući često do Siska autobusom, kada još nije bilo niskopodnih te su je uglavnom vozači Slavijatransa unosili u autobus i po suncu i kišu, nametnula se ideja s još nekoliko Petrinjaca da se osnuje Udruga u Petrinji.

OSNIVAČKA SKUPŠTINA UDRUGE

U prostorijama Hrvatskog doma u Petrinji 7.svibnja 2003. godine održana je Osnivačka Skupština tadašnje Udruge invalida Sisačko-moslavačke županije – danas Udruge osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije.

Udruhu je osnovalo 16 tadašnjih članova – uz Šteficu Grubar prvi članovi bili su Davor Brebrić, Mirko Dijanek, Katarina Knežić, Damir Koštić, Darko Lazić, Vesnica Marinić, Tomislav Mamić, Željko Jurić, Željka Gepert, Gojko Borić, Omiljen Adžaga, Sanja Volner-

Abramović, Marko Gorjanac, Stjepan Milošić i Milana Gvojić. Bilo je nazočno i 6 podupirajućih članova te gosti. Štefica Grubar izabrana je za predsjednicu Udruge, a izabrani su i prvi članovi Izvršnog i Nadzornog odbora.

„Kako je već tada u članstvu Udruge bilo članova iz svih dijelova županije aktivno smo počeli pozivati i druge osobe s invaliditetom, obilazili smo, osim Petrinje, i druge gradove – Glinu, Novsku, H.Kostajnicu gdje smo ukazivali na probleme, arhitektonske barijere koje su onemogućavale naš ulazak u razne ustanove i institucije, razgovarali smo s predstavnicima vlasti, novinarima i po mnogo čemu, kao što je i danas, i tada je ova Udruga bila prva u poboljšanju položaja osoba s invaliditetom!“ – ponosno ističe Štefica i dodaje: „sjećam se da smo prvo računalo za Udrugu i mobitel dobili iz donacije, Udruga IKS tada je u Gajevoj za nas osobe s invaliditetom osigurala prvi besplatni informatički tečaj! Bili smo aktivni i htjeli smo pokazati zajednici u kojoj živimo da osobe s invaliditetom zaslužuju biti „korisne osobe“, a ne samo da nas gledaju kao neke potrošače državnog proračuna i javne probleme! Htjeli

smo nešto bolje za našu budućnost i budućnost naše djece i onih koji će tek postati osobe s invaliditetom“.

Rad Udruge brzo je prepoznat tako da su već drugu godinu rada dobili prostor u zgradi u Gajevoj ulici u Petrinji gdje je već boravilo 10ak udruga. Prostor je bio devastiran, sami su morali uvesti struju, ostale instalacije, izgraditi sanitarni čvor prilagođen za osobe s invaliditetom, prilaznu rampu, ali nažalost i zaštitnu ogradu jer je prostor Udruge bio opljačkan. „Bila je to prva prilazna rampa u jednoj javnoj ustanovi u gradu Petrinji.

Bili smo već tada prvi po mnogo čemu. Uspjeli smo zajedničkim akcijama i inicijativama već tada za našu najmlađu članicu Maju Latinčić osigurati asistenta u vrtiću, potom i u školi. Zahvaljujući donaciji Udruga je 2005. godine dobila kombi vozilo. Putovali smo prijateljskim Udrugama na druženja i sportska natjecanja, a i sami smo bili domaćini nekoliko njih.“-prisjeća se Štefica. Jedne od „boljih“ godina u povijesti Udruge bila su 2006. i 2007. godina. Od gradova Novske i Gline dobili su prostorije za rad izdvojenih ureda gdje su okupljali članove ponedjeljkom i srijedom, a od siječnja 2007. godine Udruga je počela provoditi i prvi projekt za

projekt za djecu s teškoćama u razvoju koji je pod nazivom „Djeca ljubavi“ financiran od Sisačko-moslavačke županije omogućio za- pošljavanje logopeda. Profesorica logopedije Natalija Vidović bila je prva zaposlenica ud- ruge na pola radnog vremena provodeći te- rapije mahom kroz patronažu u Petrinji i Kos- tajnici. Osim logopedskih usluga krenulo se i s igraonicom, a povećanjem broja članova uskoro se i prostor u Gajevoj pokazao kao nedovoljan za sve sadržaje i rad Udruge.

OD „VESELE KUĆE“ DO „MALE KUĆE“

„Vesela kuća“ bio je nakon „Djece ljubavi“ sljedeći projekt Udruge kome su naziv dali roditelji djece s teškoćama u razvoju. Tim projektom htio se urediti vlastiti stambeni prostor Udruge gdje bi se rad logopeda i i-

graonice proširio i novim sadržajima koji su roditelji iskazali kao potrebu, a bilo je riječ o stručnim uslugama defektologa, fizioterape- uta i socijalnog radnika. Ideja je dovela do današnje Male kuće koju je Udruga dobila krajem 2006. godine na korištenje od Regio- nalnog ureda za izbjeglice i prognanike u trajno vlasništvo, a prva sredstva za unutar- nje uređenje u visini od 120 tisuća kuna do- biveno je od Ureda Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP).

Osim uredskih prostorija i igraonice u prize- mlju povremeno se sljedećih godina kroz projekte uredio i kat dobivene kuće te je u konačnici Mala kuća nudila sadržaje za tada 32-oje djece s teškoćama u razvoju, ali i za povremeni boravak i druženje odraslih osoba s invaliditetom.

PRVIH DESET GODINA UDRUGE

Štefica Grubar obavljala je funkciju predsjednice Udruge nepunih 9 godina – od 2003. do 2012. godine. Obavljajući volonterski posao predsjednice Udruge svih devet godina Štefica je puno svog slobodnog vremena posvetila druženju i razgovoru s članovima Udruge. „Nastojala sam posjetiti svakog člana Udruge bar jednom u godini dana, upoznati ih, vidjeti kako žive, s kojim se problemima susreću. Pomoći im ako mogu informacijama ili na neki drugi način. Često sam iz svog osobnog iskustva dijelila stečena znanja drugima. Sjećam se npr. kako sam našem Silviju Radoševiću govorila koja kolica su najbolja za kupiti, pitala ga da nastavi voziti auto, da izlazi...čak je sjeo u moj auto da prevlada taj prvi strah i proba upravljati vozilom prilagođenim za naš invaliditet.“ - ističe Štefica

Jedna od najvećih uloga Udruge tada bila je uloga svojevrsnog korektiva vlasti ili ljepše rečeno – partnera jedinicama lokalne uprave i regionalne samouprave u smislu skretanja pažnje na pristupačnost javnih ustanova i institucija u svim većim gradovima županije. Brojne su akcije u Petrinji, Sisku, Glini, Novskoj, H.Kostajnici tada održane javnim istupanjem pred spornim zgradama s transparentima „Podsjećamo-upozoravamo“, a akcija „Uklonimo barijere“ prihvaćena je 2006. godine na Skupštini kao važan dio bogatog i sadržajnog programa udruge. „Ukazivali smo na uklanjanje arhitektonskih barijera, ali još važnije i na uklanjanje onih u glavama ljudi koji nisu znali kako i gdje treba raditi“ – ponosno naglašava Štefica.

„Kako još u moj vrijeme nije bilo toliko različitih izvora financiranja, EU projekata, sa skromnim proračunom mogli smo tek održavati započete inicijative i projekte. Organizirati međusobna druženja, sportska natjecanja, radionice kreative.“ – prisjeća se Štefica. Članovi i zaposlenici udruge jedno su vrijeme u Maloj kući za vanjsku tvrtku slagali pernice pred početak škole, a ista ta tvrtka, osim što im je platila uslugu pakiranja, poklonila je krajem kolovoza 2007, pred sam početak škole, za 18 tadašnjih mladih članova i učenika od prvog do četvrtog razreda školske torbe i pribor.

Svake godine, kako se broj članova povećavao povećavale su se i potrebe. U Udruzi je uz logopeda zaposlena tajnica i voditeljica stručne službe – magistrica socijalnog rada. Uz logopeda, 2011. godine zaposlena je i radna terapeutkinja Natali Klarić Pranić koja i danas radi u Udruzi. Prema smjernicama tadašnjeg Ministarstva školstva prvi su u županiji u Udruzi zaposlili asistente i pomoćnike u nastavi i predškolskoj ustanovi.

Prvi put je Udruga zaposlila i svog člana, osobu s invaliditetom a Udruga je bila i među prvima u Hrvatskoj u uvođenju standarda

standarda kvalitete u socijalnoj skrbi te je već tada Pravilnikom, koji je i danas na snazi s aktualnim zakonskim izmjenama i dopunama, imala jasne procedure pružanja usluge i protokola suradnje.

KAKO JE DANAS BITI OSOBA S INVALIDITETOM!?

Štefica Grubar danas živi skromno, ali u svom stanu, ne u instituciji! S malom i nedostatnom mirovinom i osobnom invalidninom vodi brigu o sebi, ali i o bolesnoj i nepokretnoj majci. Ima osobnog asistenta i danas se relativno smatra jednakom u životnim problemima i uvjetima sa svakim prosječnim građaninom. Invaliditet primijeti samo kada ide nekuda, a ne može doći zbog prepreka i bari-

jera koje nažalost nakon potresa su izraženije nego prije. Više ne može kolicima do grada, u šetnju nasipom, a krug dostupnosti sve se više sužava prema mjestu stanovanja. Sve oko doma, a malo dalje više ne postoji. To ju čini osjetljivijom i tužnijom, ali uz brigu o bolesnoj i nepokretnoj majci, u danu nađe još uvijek i nekoliko minuta vremena da se posveti kreativnom izražavanju i stvaranju radova po kojima je također prepoznata u zajednici i među prijateljima. Udrugi zahvaljuje na svim postignućima i poručuje da nastavi još dalje i više nego što je Udruga danas. Roditeljima djece s teškoćama u razvoju Štefica izražava svoje divljenje. „Danas oni za djecu „ruše planine“, uporni su, ne odustaju...u moje vrijeme kada sam se ja suočila s invaliditetom bojali smo se buniti da ne završimo u instituciji, ne sjećam se da je bilo humanitarnih akcija za liječenje, adaptaciju kuće, da smo išli na prosvjede... Danas je puno lakše, iako može i mora biti i bolje. Budite hrabri, budite uporni i ne odustajte...“

